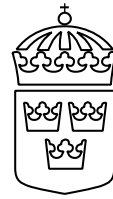


# Regeringens skrivelse

## 2016/17:71



ILO:s rekommendation om övergången från den Skr.  
informella till den formella ekonomin 2016/17:71

---

Regeringen överlämnar denna skrivelse till riksdagen.

Stockholm den 14 december 2016

*Stefan Löfven*

*Ylva Johansson*  
(Arbetsmarknadsdepartementet)

## Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen lämnar regeringen en redogörelse för Internationella arbetsorganisationens (ILO) rekommendation (nr 204) om övergången från den informella till den formella ekonomin, i enlighet med vad som föreskrivs i ILO:s stadga.

# Innehållsförteckning

1	Ärendet och dess beredning .....	3
2	ILO och Sveriges förhållande till ILO .....	3
3	Rekommendation om övergången från den informella till den formella ekonomin .....	4
3.1	Bakgrund .....	4
3.2	Rekommendationens huvudsakliga innehåll .....	5
3.2.1	Vad består rekommendationen av?.....	5
3.2.2	Syfte och tillämpningsområde .....	6
3.2.3	Vägledande principer .....	6
3.2.4	Rättsliga och politiska ramar .....	7
3.2.5	Sysselsättningspolitik .....	8
3.2.6	Rättigheter och social trygghet.....	9
3.2.7	Incitament, efterlevnad och verkställighet.....	9
3.2.8	Föreningsfrihet, social dialog och arbetsgivar- och arbetstagarorganisationernas roll.....	10
3.2.9	Insamling av uppgifter och övervakning .....	10
3.2.10	Genomförande .....	11
3.3	Regeringens överväganden.....	11
Bilaga 1	Bilaga .....	15
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 14 december 2016 .....	39

# 1 Ärendet och dess beredning

Vid den Internationella arbetskonferensens hundrafjärde möte, som ägde rum i Genève mellan den 1 juni och 13 juni 2015, antogs den 12 juni rekommendation (nr 204) om övergången från den informella till den formella ekonomin. Rekommendationen antogs med 484 röster för, 1 emot och 5 nedlagda röster. Av de svenska ombuden röstade regerings-, arbetstagar- och arbetsgivarrepresentanterna för rekommendationen.

Rekommendationen på svenska och engelska återges i *bilagan*.

Rekommendationen har enligt bestämmelserna i ILO-konventionen om samråd på trepartsbasis för att främja ILO:s normer (nr 144) remitterats till ILO-kommittén, som i sin tur inhämtat remissyttranden.

## 2 ILO och Sveriges förhållande till ILO

Internationella arbetsorganisationen (ILO) är FN:s fackorgan för sysselsättnings- och arbetslivsfrågor. Genom sin anslutning till Nationernas förbund 1920 inträdde Sverige som medlem av ILO. Organisationen har för närvarande 187 medlemsländer.

ILO leds av en verkställande styrelse, som sammanträder tre gånger per år och är trepartiskt sammansatt med företrädare för regeringar, arbetsgivare och arbetstagar. Ledamöterna väljs för en treårig mandatperiod.

ILO:s beslutande församling, Internationella arbetskonferensen, sammanträder i regel en gång per år. Som ett resultat av de diskussioner som förs under Internationella arbetskonferensen kan konferensen med stöd av ILO:s stadga anta konventioner eller rekommendationer. Internationella arbetskonferensen kan även anta resolutioner och deklamationer.

En konvention är avsedd att ratificeras av organisationens medlemmar och blir därmed juridiskt bindande. En rekommendation kan tjäna som en riktlinje för nationell lagstiftning, men saknar den juridiskt bindande karaktär som en ratificerad konvention har. Inte heller resolutioner eller deklamationer är juridiskt bindande.

Inom högst arton månader efter Internationella arbetskonferensens session är medlemsstaterna enligt artikel 19 i ILO:s stadga skyldiga att för landets lagstiftande församling lägga fram antagna konventioner eller rekommendationer för lagstiftning eller andra åtgärder. Enligt stadgan innebär denna skyldighet i de fall de rör en konvention ett ställningstagande i fråga om ratifikation. Medlemsstaterna har ingen formell skyldighet att till den lagstiftande församlingen kommunicera konferensbeslut i form av resolutioner eller deklamationer.

ILO har antagit 189 konventioner och 204 rekommendationer, men ungefär hälften av konventionerna är inte längre gällande. 8 konventioner har identifierats som s.k. kärnkonventioner och berör grundläggande

principer och rättigheter i arbetslivet, föreningsfrihet och rätt till kollektiva förhandlingar, diskriminering i arbetslivet och avskaffande av barnarbete och tvångsarbete. Sverige har ratificerat 93 konventioner av vilka 66 är i kraft, däribland de åtta grundläggande konventionerna och de särskilt prioriterade konventionerna.

## 3 Rekommendation om övergången från den informella till den formella ekonomin

### 3.1 Bakgrund

Enligt FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna har var och en rätt till arbete och skydd mot arbetslöshet. Rätten till arbete skyddas även av FN:s konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, den europeiska sociala stadgan och av första kapitlet i regeringsformen. Denna rättighet innebär att människor har rätt till gynnsamma och rättvisa arbetsvillkor, bland annat en ersättning som är skälig och tillräcklig för att ge familjen en godtagbar tillvaro, samt lika lön för lika arbete. Dessutom ska alla ha trygga och sunda arbetsförhållanden och möjlighet till befördran. Rätten att bilda och ansluta sig till fackföreningar är avgörande för rätten till arbete.

Uppgifter från ILO visar att en stor andel människor befinner sig inom den informella ekonomin, det vill säga all ekonomisk verksamhet som bedrivs av arbetstagare och ekonomiska enheter som inte i tillräcklig utsträckning omfattas av lagstiftning eller annan likvärdig reglering, med högre risk att hamna i fattigdom och i utsatthet än personer inom den formella ekonomin. Enligt ILO karakteriseras arbete inom den informella ekonomin av farliga och ohälsosamma arbetsvillkor, låga och oregelbundna inkomster, långa arbetsdagar och avsaknad av förhandlingsrätt, information och kompetensutveckling samt i hög utsträckning av underordning och sårbarhet. Personer inom den informella ekonomin är ofta även exkluderade från sociala skyddsnet, såsom hälso- och sjukvård eller socialförsäkringar.

Enligt uppgifter från ILO som baseras på statistik för 47 länder, varierar andelen personer som befinner sig i den informella ekonomin stort och är i vissa länder över 80 procent. Omfattningen av den informella ekonomin är dock svårbedömd och statistiken över antalet anställda inom den informella ekonomin är osäker. I många länder saknas uppgifter om utbredningen av landets informella ekonomi.

I flertalet länder med tillgängliga data är andelen kvinnor i den informella ekonomin högre än andelen män. Vidare konstaterar ILO att människor ofta befinner sig i den informella ekonomin för sin ekonomiska överlevnad och att det många gånger är de mest utsatta grupperna som hamnar inom den informella ekonomin. Arbete inom den

informella ekonomin förekommer inom alla ekonomiska sektorer, både offentliga och privata. Skr. 2016/17:71

Förhållandena varierar stort inom den informella ekonomin och de som arbetar där är inte en enhetlig grupp. Många människor pendlar också mellan att befinna sig i den formella respektive informella ekonomin. ILO konstaterar att en utbredd informell ekonomi inte går att förena med substantiella framsteg i arbetet med att skapa anständiga arbetsvillkor, långsiktig ekonomisk tillväxt eller full och produktiv sysselsättning för alla.

## 3.2 Rekommendationens huvudsakliga innehåll

### 3.2.1 Vad består rekommendationen av?

Rekommendationen anger riktlinjer för medlemsstaternas åtgärder för att se till att arbetstagare och ekonomiska enheter, däribland egenföretagare utan anställda, arbetsgivare, och medlemmar i kooperativ och enheter i den sociala och solidariska ekonomin, kan övergå från den informella till den formella ekonomin, och att de samtidigt kan bibehålla och förbättra befintliga försörjningsmöjligheter under övergångsperioden.

Rekommendationen består av en ingress, nio avsnitt samt en bilaga. I ingressen framhålls ett antal principer och ställningstaganden som ligger till grund för rekommendationen. Av dessa framgår bland annat att utbredningen av den informella ekonomin utgör en utmaning både när det gäller arbetstagarnas rättigheter och när det gäller socialt skydd, anständiga arbetsvillkor, inkluderande utveckling och rättsäkerhet, och att den påverkar utvecklingen av hållbara företag, offentliga inkomster och regeringarnas handlingsutrymme negativt. I ingressen slås även fast att de flesta människor befinner sig i den informella ekonomin på grund av att de saknar möjligheter i den formella ekonomin och inte har några andra försörjningsmöjligheter. Vidare konstateras att förvägrandet av rättigheter i arbetslivet, avsaknaden av tillräckliga möjligheter till kvalitativ sysselsättning, socialt skydd och social dialog är mest uttalad i den informella ekonomin. För att åstadkomma en inkluderande utveckling av anständiga arbetsvillkor för alla är en övergång från den informella till den formella ekonomin nödvändig. Enligt rekommendationen spelar vidare arbetstagar- och arbetsgivarorganisationer en viktig och aktiv roll när det gäller övergången från den informella till den formella ekonomin.

Av ingressen kan också utläsas att FN:s förklaring om de mänskliga rättigheterna från 1948, Philadelphiadeklarationen från 1944, ILO:s deklARATION om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet och dess uppföljning från 1988, ILO:s deklARATION om social rättvisa för en rättvis globalisering från 2008, samt resolutionen och slutsatserna om anständigt arbete och den informella ekonomin som antogs av Internationella arbetskonferensen 2002, legat till grund för rekommendationen.

### **3.2.2 Syfte och tillämpningsområde**

Syftet med rekommendationen är att ge medlemsstaterna vägledning i hur de kan underlätta för arbetstagare och ekonomiska enheter att övergå från en informell till en formell ekonomi och samtidigt respektera arbetstagarnas grundläggande rättigheter och se till att det finns möjligheter till inkomsttrygghet. Vidare är syftet att verka för att skapa och bevara hållbara företag och främja anständigt arbete i den formella ekonomin, genom en sammanhållen makroekonomisk politik, sysselsättningspolitik, politik om social trygghet och annan socialpolitik, samt att förhindra att arbetstillfällen i den formella ekonomin övergår i arbetstillfällen i den informella ekonomin.

Med begreppet informell ekonomi avses i rekommendationen all ekonomisk verksamhet som bedrivs av arbetstagare och ekonomiska enheter som inte i tillräcklig utsträckning omfattas av lagstiftning eller annan likvärdig reglering. Definitionen omfattar inte olaglig verksamhet, särskilt inte tillhandahållande av tjänster eller produktion, försäljning, innehav eller användning av varor som är förbjudna enligt lag ( däribland olaglig tillverkning och handel med narkotika, olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, människohandel, och penningtvätt, enligt definitionen i tillämpliga internationella fördrag).

Med begreppet ekonomiska enheter i den informella ekonomin avses i rekommendationen enheter som använder hyrd arbetskraft, enheter som ägs av enskilda personer som arbetar för egen räkning, antingen ensamma eller tillsammans med medhjälpare familjemedlemmar, och kooperativ och enheter i den sociala ekonomin.

Rekommendationen är avsedd att gälla för alla arbetare och ekonomiska enheter, inklusive företag, företagare och hushåll, i den informella ekonomin.

Eftersom den informella ekonomin ser olika ut i ILO:s medlemsstater, bör enligt rekommendationen varje medlemsstats behöriga myndighet fastställa den informella ekonomins art och omfattning, samt dess förhållande till den formella ekonomin. Den behöriga myndigheten bör använda sig av trepartsmekanismer och i enlighet med nationell praxis inkludera företrädare för medlemsorganisationer som företräder arbetstagare och ekonomiska enheter i den informella ekonomin.

### **3.2.3 Vägledande principer**

Av rekommendationen framgår tolv vägledande principer som medlemsstaterna bör beakta i sitt arbete med att utarbeta sammanhängande och integrerade strategier för att underlätta övergången från den informella till den formella ekonomin. Exempelvis bör det beaktas att arbetstagarna och de ekonomiska enheterna i den informella ekonomin är olika med olika förhållanden och behov, likaväl som att medlemsstaterna har olika nationella förhållanden, och att det krävs skräddarsydda lösningar för respektive medlemsstat. Vidare framhålls det att samstämmighet och samordning mellan olika politikområden krävs för att underlätta övergången till den formella ekonomin.

Bland principerna anges även främjande och skydd av mänskliga rättigheter, respekt för grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet, främjande av jämställdhet mellan kvinnor och män och av icke-diskriminering. Särskild hänsyn ska visas dem som drabbas hårdast av bristen på anständiga arbetsvillkor i den informella ekonomin, däribland kvinnor, ungdomar, migranter, äldre, urbefolkning och stamfolk, personer som har eller påverkas av hiv eller aids, personer med funktionsnedsättning, hushållsarbetare och självhushållande jordbrukare.

Enligt rekommendationen bör medlemsstaterna också under övergången till den formella ekonomin bevara och öka arbetstagarnas och de ekonomiska enheternas möjligheter till företagande, kreativitet, dynamik, färdigheter och innovativ kapacitet i den informella ekonomin.

Rekommendationen anger även att det är viktigt att förhindra och bestraffa ett medvetet undvikande av, eller utträde ur, den formella ekonomin i syfte att undvika att betala skatt och kringgå lagsstiftning.

### 3.2.4 Rättsliga och politiska ramar

I avsnitt III om rättsliga och politiska ramar anges bl.a. hur medlemsstaterna inom ramen för lagstiftning, politik och genom andra åtgärder bör underlätta övergången till den formella ekonomin. Det anges att medlemsstaterna bör se över och kontrollera efterlevnaden av nationella lagar och förordningar för att säkerställa att de omfattar och skyddar alla kategorier av arbetstagare och ekonomiska enheter. Medlemsstaterna bör, enligt rekommendationen, se till att de i sina nationella utvecklingsstrategier eller utvecklingsplaner, och i sina strategier för att bekämpa fattigdom och budgetar, har en integrerad politisk ram som underlättar övergången till den formella ekonomin. Enligt rekommendationen bör medlemsstaterna inom denna integrerade politiska ram vidta ett antal åtgärder för att underlätta övergången från den informella till den formella ekonomin. Exempelvis bör medlemsstaterna främja strategier för hållbar utveckling, fattigdomsbekämpning och tillväxt för alla, samt skapa anständiga arbetstillfällen i den formella ekonomin.

Enligt rekommendationen bör medlemsstaterna också främja ett gynnsamt företags- och investeringsklimat, främja och genomföra grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet, förbättra arbetsgivarnas och arbetstagarnas organisation och representation i syfte att främja en social dialog samt främja jämlikhet och utrota alla former av diskriminering och våld på arbetsplatsen.

Andra exempel på vad medlemsstaterna, enligt rekommendationen, bör använda den integrerade politiska ramen till är främjandet av sektorspolitik, säkerställandet av tillgång till utbildning, livslångt lärande och kompetensutveckling, främjandet av företagande, mikroföretag och små och medelstora företag samt andra typer av affärsmodeller och ekonomiska enheter samt säkerställandet av tillgången till finansiella tjänster. Av avsnittet framgår vidare att tillgången till företagstjänster, marknader, infrastruktur och teknik bör säkerställas av medlemsstaterna. Därtill anges att minimigränser för social trygghet bör fastställas och det sociala trygghetssystemet bör utökas, lokala utvecklingsstrategier bör

främjas och en ändamålsenlig arbetsmiljöpolitik och effektiva och ändamålsenliga yrkesinspektioner bör införas.

Det anges vidare att inkomstryggheten, bland annat genom en lämpligt utformad minimilön, bör ökas och att det säkerställs att alla har tillgång till rättslig prövning.

Av avsnittet framgår det att medlemsstaterna i utformningen och genomförandet av en integrerad politisk ram bör säkerställa samordningen mellan olika förvaltningsnivåer samt samarbetet mellan berörda organ och myndigheter. I avsnittet uppmanas även medlemsstaterna att under övergången till den formella ekonomin lägga vikt vid att trygga arbetstagarnas och de ekonomiska enheternas inkomst.

### 3.2.5 Sysselsättningspolitik

Enligt avsnitt IV om sysselsättningspolitik bör medlemsstaterna som ett led i arbetet med att skapa kvalitativa arbetstillfällen i den formella ekonomin utarbeta och genomföra en nationell sysselsättningspolitik i enlighet med konvention nr 122 om sysselsättningspolitik från 1964. Medlemsstaterna bör även se till att full, anständig, produktiv och frivillig sysselsättning är ett centralt mål i deras nationella strategier eller planer för utveckling och tillväxt. De bör vidare, enligt rekommendationen, verka för att genomföra en heltäckande sysselsättningspolitisk ram som bygger på trepartssamarbete. I avsnittet nämns nio olika beståndsdelar som kan ingå i en sysselsättningspolitisk ram. Exempel på dessa beståndsdelar är en handels-, industri-, skatte-, och infrastrukturpolitik som främjar sysselsättning, ökar produktiviteten och underlättar strukturomvandling. Andra beståndsdelar kan vara en sysselsättningsfrämjande makroekonomisk politik som främjar en aggregerad efterfrågan, produktiva investeringar och strukturomvandling, och som främjar hållbara företag, ökar företagens förtroende och motverkar ojämlikhet. Den kan också bestå av en arbetsmarknadspolitik och arbetsmarknadspolitiska institutioner som hjälper låginkomstushåll att ta sig ur fattigdom och att få tillgång till fritt valt arbete. Det kan t.ex. handla om en lämpligt utformad lönepolitik (inklusive minimilön), sociala trygghetssystem, offentliga sysselsättningsprogram och garantier. Det kan även handla om åtgärder för att se till att arbetsförmedlingarna når ut till personer i den informella ekonomin.

Dessutom kan det ingå en politik för arbetskraftsmigration som tar hänsyn till arbetsmarknadens behov och som främjar anständigt arbete och de migrerande arbetstagarnas behov.

Rekommendationen pekar också på behovet av heltäckande aktiveringsåtgärder för att underlätta ungdomars övergång från skola till arbete, särskilt för dem som har svårt att hävda sig på arbetsmarknaden.

Enligt rekommendationen kan medlemsstaterna också verka för en företagspolitik som främjar hållbara företag och framför allt, ett gynnsamt företagsklimat. Till sin hjälp har medlemsstaterna den resolution och de slutsatser om främjandet av hållbara företag som antogs av Internationella arbetskonferensen år 2007. Rekommendationen anger också att medlemsstaterna kan ge stöd till mikroföretag, små och stora företag och företagande, samt väl utformade, tydliga och



välformulerade regler som möjliggör formalisering och rättvis Skr. 2016/17:71 konkurrens.

### **3.2.6 Rättigheter och social trygghet**

Enligt avsnitt V om rättigheter och social trygghet bör medlemsstaterna vidta åtgärder för att skapa anständiga arbetstillfällen och för att respektera, främja och genomföra grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet för personer i den informella ekonomin. Som exempel anges föreningsfrihet och ett faktiskt erkännande av rätten till kollektiva förhandlingar, avskaffandet av alla former av tvångsarbete eller obligatoriskt arbete, faktiskt avskaffande av barnarbete, och undanröjande av diskriminering vid anställning och yrkesutövning. I avsnittet anges även att medlemsstaterna bör vidta åtgärder för att komma till rätta med osäkra och ohälsosamma arbetsvillkor, samt främja och öka skyddet när det gäller hälsa och säkerhet på arbetsplatsen för arbetstagare och arbetsgivare i den informella ekonomin.

Genom övergången till den formella ekonomin bör medlemsstaterna, enligt rekommendationen, se till att arbetstagare i den informella ekonomin, både enligt lagstiftning och i praktiken, omfattas av social trygghet, moderskapsskydd, anständiga arbetsvillkor och en minimilön som tar hänsyn till arbetstagarnas behov och andra relevanta faktorer.

Av avsnittet framgår även att medlemsstaterna genom övergången till den formella ekonomin successivt bör se till att alla i den informella ekonomin omfattas av socialförsäkringssystem och vid behov anpassa förvaltningsförfaranden, förmåner och bidrag efter statens förmåga.

Av avsnittet framgår vidare att medlemsstaterna bör verka för att utbud av och tillgång till bra barnomsorg och annan omsorg finns till en överkomlig kostnad i syfte att främja jämställdhet mellan män och kvinnor när det gäller möjligheter till företagande och sysselsättning samt för att möjliggöra övergången till den formella ekonomin.

### **3.2.7 Incitament, efterlevnad och verkställighet**

I avsnitt VI om incitament, efterlevnad och verkställighet anges ett antal åtgärder, påföljder och incitament som medlemsstaterna bör vidta i syfte att underlätta en ändamålsenlig och snar övergång från den informella till den formella ekonomin. Alla incitament bör vara inriktade på att underlätta en ändamålsenlig och snar övergång från den informella till den formella ekonomin. Dessutom anges det att medlemsstaterna bör vidta åtgärder för att motarbeta att människor undviker att betala skatt och sociala avgifter samt kringgår arbetslagstiftning och arbetsnormer. Som exempel på incitament för att underlätta övergången till den formella ekonomin anges ökad tillgång till företagstjänster, finansiering, infrastruktur, marknader, teknik, utbildningsprogram och äganderätt. I avsnittet anges även att medlemsstaterna bör formalisera mikroenheter och små ekonomiska enheter. För att formalisera mikroenheter och små ekonomiska enheter bör medlemsstaterna bland annat underlätta deltagande i offentlig upphandling och förbättra tillgången till utbildning

i att driva företag och tillgången till skräddarsydda tjänster för företagsutveckling samt förbättra tillgången till social trygghet.

I avsnittet anges att medlemsstaterna för att underlätta tillgången till den formella ekonomin bör införa, eller se över, lämpliga mekanismer för att säkerställa att nationella lagar och förordningar efterlevs, exempelvis att anställningsförhållanden erkänns och upprätthålls.

Vidare anges i avsnittet att medlemsstaterna bör ha ett adekvat och lämpligt tillsynssystem, att arbetsplatser i den informella ekonomin omfattas av yrkesinspektioner och att tillsynsorganen ges vägledning, bland annat om hur arbetsvillkoren i den informella ekonomin kan förbättras.

I avsnittet framgår även att medlemsstaterna bör införa effektiva och tillgängliga klagomåls- och överklagandeförfaranden samt att de administrativa, civilrättsliga eller straffrättsliga påföljder som gäller vid överträdelse enligt den nationella lagstiftningen är tillräckliga och tillämpas strikt.

### **3.2.8 Föreningsfrihet, social dialog och arbetsgivar- och arbetstagarorganisationernas roll**

I avsnitt VII om föreningsfrihet, social dialog och arbetsgivar- och arbetstagarorganisationernas roll anges att medlemsstaterna bör säkerställa att arbetstagare i den informella ekonomin kan utöva sina grundläggande rättigheter bland annat till föreningsfrihet och kollektiva förhandlingar. Vidare anges att medlemsstaterna bör skapa en gynnsam miljö för arbetsgivare och arbetstagare att delta i den sociala dialogen. Vid övergång till den formella ekonomin, vid utformning, genomförande och utvärdering av strategier och program som är relevanta för den informella ekonomin, inklusive dess formalisering, bör medlemmarna samråda med och främja ett aktivt deltagande av de mest representativa arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna inklusive, enligt nationell praxis, representanter för medlemsbaserade organisationer som företräder arbetstagare och ekonomiska enheter i den informella ekonomin.

Vidare föreskrivs att arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer i förekommande fall bör erbjuda medlemskap och service för arbetstagare och ekonomiska enheter i den informella ekonomin. Av avsnittet framgår även att medlemsstaterna och arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer för att underlätta övergången till den formella ekonomin kan vända sig till Internationella arbetsbyrån för att få hjälp med att bygga upp kapaciteten i representativa arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer, och i förekommande fall, i organisationer som företräder aktörer i den informella ekonomin.

### **3.2.9 Insamling av uppgifter och övervakning**

Avsnittet VIII om insamling av uppgifter och övervakning gör gällande att medlemsstaterna, regelbundet och i samråd med arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer, bör samla in statistik om den informella ekonomin samt övervaka och utvärdera hur övergången från informell till formell ekonomi fortskrider. Medlemsstaterna bör i sitt arbete med att

utveckla eller omarbete koncept, definitioner och metoder som används vid sammanställningen av uppgifter, statistik och indikatorer om den informella ekonomin, ta hänsyn till eventuell vägledning som Internationella arbetsorganisationen tillhandahåller. Skr. 2016/17:71

### 3.2.10 Genomförande

Av det avslutande avsnittet IX om hur rekommendationen ska genomföras framgår bland annat att medlemsstaterna bör genomföra rekommendationen i samråd med de mest representativa arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna. Dessa bör i enlighet med nationell praxis omfatta företrädare för medlemsorganisationer som företräder arbetstagare och ekonomiska enheter i den informella ekonomin. Rekommendationen bör beroende på omständigheterna genomföras med hjälp av en eller flera av följande metoder:

- nationella lagar och förordningar
- kollektivavtal
- politik och program
- ändamålsenlig samordning mellan statliga organ och andra berörda parter institutionell kapacitetsuppbyggnad och resursmobilisering
- andra åtgärder i enlighet med nationell lagstiftning och praxis

## 3.3 Regeringens överväganden

**Regeringens bedömning:** Rekommendation nr 204 om övergången från den informella till den formella ekonomin föranleder inte några åtgärder.

**ILO-kommittén:** Rekommendation nr 204 om övergången från den informella till den formella ekonomin har remitterats till ILO-kommittén, som i sin tur inhämtat yttranden från Business Sweden, Försäkringskassan, Kommerskollegium, Arbetsgivarverket, Migrationsverket, Skatteverket, Arbetsförmedlingen, Pensionsmyndigheten, Svenskt Näringsliv, Diskrimineringsombudsmannen, Ekobrottsmyndigheten, Arbetsmiljöverket, Sida, Landsorganisationen i Sverige, Tjänstemännens centralorganisation, Sveriges akademikers centralorganisation samt Sveriges Kommuner och Landsting. ILO-kommittén anser att rekommendationens bestämmelser inte påverkar systemen på den svenska arbetsmarknaden och heller inte föranleder några författningsändringar i Sverige.

**Remissinstanserna:** Samtliga remissinstanser som inkommit med remissvar konstaterar att rekommendationen inte kräver några åtgärder i Sverige. *Business Sweden*, *Försäkringskassan* och *Kommerskollegium* har avstått från att svara.

*Arbetsgivarverket*, *Migrationsverket* och *Skatteverket* framför inte några synpunkter. *Ekobrottsmyndigheten* anför att rekommendationen

ger medlemsstaterna vägledning i hur de kan arbeta strukturerat med övergången till en formell ekonomi. Ekobrottsmyndigheten är positiv till de delar av rekommendationen som närmast berör myndighetens brottsförebyggande verksamhet och har ingen invändning mot övriga delar av rekommendationen.

*Arbetsmiljöverket* bedömer att rekommendationen innebär att det kan komma att ställas stora krav på Arbetsmiljöverket vad gäller tillsynen av arbetsplatser i den informella ekonomin. Myndigheten anför att det är viktigt att påpeka svårigheten med att över huvud taget identifiera vilka företag som är verksamma inom den informella ekonomin, samt att en sådan ambitionsnivå skulle komma att innebära ökade resurskrav på myndigheten. Vidare anför Arbetsmiljöverket att det arbete som har påbörjats internt i samarbete med ett flertal andra myndigheter dels visar på behovet av att det vidtas åtgärder, dels att det finns relativt stora utmaningar nationellt för att kunna nå upp till de mål som rekommendationen anger.

*Sida* framför att rekommendationen har begränsad relevans för att komma till rätta med problemen i många utvecklingsländer, särskilt i Afrika söder om Sahara. Sida hänvisar bland annat till att den informella ekonomin är en viktig del i ekonomin i utvecklingsländer. Att aktivt verka för en övergång till den formella ekonomin är enligt Sidas bedömning inte en prioriterad åtgärd i dessa länder. Sida anför vidare att ett erkännande av och kunskap om den informella ekonomin och dess betydelse för sysselsättning i utvecklingsländer är avgörande för ILO, samt att en särskild försiktighet bör iakttas vid tillämpning av rekommendationen i utvecklingsländer.

*LO, TCO och Saco* finner inga hinder av den art som skulle försvåra eller förhindra ett antagande av rekommendationen. De fackliga centralorganisationerna anser att ett antagande av rekommendationen på ett positivt sätt kan fungera preventivt mot att den informella ekonomin ökar. De fackliga centralorganisationerna anför att ett antagande av rekommendationen från svensk sida ger ett välbehövligt stöd till övriga medlemsländer att skyndsamt anta rekommendationen. De fackliga centralorganisationerna anser att det är av stor vikt att Sverige gör en tydlig analys av hur den informella ekonomin ser ut och vilka riskfaktorer som kan förekomma för att ekonomin ska utvecklas mot att bli allt mer formell. Vad gäller rekommendationens bestämmelser om minimilöner anför de fackliga centralorganisationerna att de anser att den nu rådande svenska lönebildningsmodellen, som är baserad på ett autonomt partssystem, ska vara grunden för utformandet av löner i Sverige, och det gäller även eventuella minimilöner. LO, TCO och Saco bedömer att rekommendationens riktlinjer uppfylls inom ramen för det nuvarande systemet. De fackliga centralorganisationerna tolkar att rekommendationen i sin hänvisning till ”lämpligt utformad” menar rådande välfungerande nationella lönebildnings- och sociala skyddssystem. LO, TCO och Saco anför att kriterierna för vilken typ av ekonomiskt stöd som avses bör förtydligas liksom under vilka omständigheter stöd kan ges till de omnämnda organisationerna.

*Sveriges Kommuner och Landsting, SKL*, anför att det inte är självklart att Sverige lever upp till rekommendationen i den del som gäller att medlemsstaterna ska se till att alla arbetstagare enligt lagstiftningen och i

praktiken har en minimilön som tar hänsyn till de faktorer som sedan räknas upp. Det finns varken någon lagreglering av minimilön eller någon mekanism för att allmängiltigförklara kollektivavtal i Sverige. Den svenska arbetsmarknadsmodellens uppbyggnad gör att det kan finnas exempel på situationer där arbetstagare i praktiken arbetar under villkor som understiger vad som kan anses vara en miniminivå på den svenska arbetsmarknaden, utan att arbetstagaren själv har några rättsliga medel att påverka sin situation. I synnerhet införandet av en lagstadgad minimilön skulle dock innebära ett relativt långtgående ingrepp i den svenska arbetsmarknadsmodellen. Rekommendation nr 204 medför enligt SKL:s uppfattning inte i sig att ett sådant ingrepp är nödvändigt. Inte heller i övrigt ser SKL att rekommendationen bör föranleda några åtgärder för svensk del.

### **Skälen för regeringens bedömning:**

Att underlätta en övergång till den formella ekonomin är viktigt för att främja en inkluderande och hållbar utveckling och för genomförandet av FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling. Regeringen anser att rekommendationen är ett värdefullt instrument i detta arbete. Behandlingen av rekommendationen vid Internationella arbetskonferensen visade att rekommendationen har ett mycket brett trepartiskt stöd.

Den informella ekonomin frodas i en miljö av arbetslöshet, undersysselsättning, fattigdom och ojämlikhet. De som arbetar i den informella ekonomin har på många sätt sämre arbets- och livsvillkor än arbetstagare i den formella ekonomin. De kan inte hävda sina mänskliga rättigheter som exempelvis rätten till arbete och förenings- och församlingsfrihet och de befinner sig utanför de sociala trygghetsystemen och är därför extra utsatta och har svårt att hitta vägar ut ur fattigdom. Det är därför nödvändigt att underlätta övergången från den informella till den formella ekonomin. Det gäller för industrialiserade länder liksom för utvecklingsländer.

Tillväxt räcker emellertid inte för att skapa jobb i den formella ekonomin. Sysselsättningskapande politik behövs också. Även under den starka ekonomiska tillväxt som många utvecklingsländer upplevt det senaste decenniet har den informella ekonomin levt kvar. Den informella ekonomins kostnader är höga för både individen och samhället. Den informella ekonomin hämmar produktivitet utveckling och tillväxt vilket medför samhällsekonomiska kostnader samt minskar skatteunderlaget.

Därtill spelar hållbara sociala trygghetssystem en viktig roll för omställningen till formellt arbete och möjliggör ökad produktivitet. Social trygghet bidrar till ökat arbetskraftsdeltagande och därmed till att minska och hindra fattigdom, ojämlikhet, socialt utanförskap och människors sårbarhet. Särskilt betydelsefull är den för barn, kvinnor och utsatta grupper. Vidare är social trygghet en investering som ger människor möjlighet till omställning vid ändrade ekonomiska förutsättningar och bidrar till att skapa motståndskraftiga samhällen.

Svensk sysselsättningspolitik bedrivs med ambitionen att nå det nationella sysselsättningsmålet om lägst arbetslöshet i EU år 2020. Målet ska nås genom att antalet personer som arbetar och antalet arbetade timmar i ekonomin ökar. En väl fungerande arbetsmarknad som tar tillvara människors kompetens och vilja att arbeta utgör grunden för

Sveriges välfärd. En viktig del i regeringens jobbagenda är en aktiv arbetsmarknadspolitik.

Den nya arbetsmiljöstrategin, som gäller för perioden 2016–2020, innebär en ambitionshöjning på arbetsmiljöområdet. Regeringen har vidare förstärkt resurserna till arbetsmiljöområdet framför allt i syfte att stärka Arbetsmiljöverkets tillsynsverksamhet. Regeringen har också tillsatt en utredning som bland annat ska se över frågan om regionala skyddsombuds tillträdesrätt och befogenheter.

Regeringen arbetar aktivt mot osund konkurrens och berörda myndigheter samverkar samt har en dialog med arbetsmarknadens parter. Regeringen värnar vidare den svenska modellen som bygger på att fack och arbetsgivare kommer överens om anställningsvillkoren på arbetsmarknaden. Rekommendationens bestämmelser om inkomsttrygghet, bland annat genom en lämpligt utformad minimilön ger utrymme för tolkning utifrån de olika medlemsländernas nationella system. I Sverige finns inte någon lagstadgad minimilön, utan en modell där parterna ansvarar för lönebildningen. Detta utgör, som vissa remissinstanser anger, inte skäl för att vidta några författningsändringar eller andra åtgärder.

Regeringen driver även frågor om rättvis konkurrens för företag och om rättigheter och villkor för arbetstagare. Regeringen stödjer vidare arbetet i det nybildade europeiska forumet för att förbättra samarbetet när det gäller att bekämpa odeklarerat arbete, där Arbetsmiljöverket representerar den svenska regeringen. Som medlemsstat i EU ansluter sig Sverige till den europeiska sysselsättningsstrategin och de gemensamma riktlinjer som etablerats för sysselsättningspolitiken för att nå de överordnade mål som preciseras i EU:s tillväxt- och sysselsättningsstrategi, Europa 2020.

Regeringen anser att rekommendationen inte bör leda till några författningsändringar eller andra åtgärder. Regeringen bedömer vidare att rekommendationens bestämmelser inte påverkar systemen på den svenska arbetsmarknaden eller de sociala trygghetssystemen. Skrivelsen har inga budgetära konsekvenser och heller ingen påverkan på miljön.

## Internationella arbetskonferensen

## International Conference

Labour

REKOMMENDATION 204

REKOMMENDATION 204

### REKOMMENDATION OM ÖVERGÅNGEN FRÅN DEN INFORMELLA TILL DEN FORMELLA EKONOMIN,

### RECOMMENDATION CONCERNING THE TRANSITION FROM THE INFORMAL TO THE FORMAL ECONOMY,

ANTAGEN VID  
KONFERENSENS

ADOPTED BY THE  
CONFERENCE

ETTHUNDRAFJÄRDE MÖTE I  
GENÈVE DEN 12 JUNI 2015

AT ITS ONE HUNDRED AND  
FOURTH SESSION, GENEVA,  
12 JUNE 2015

AUTENTISK TEXT

AUTHENTIC TEXT

Rekommendation 204

recommendation 204

### REKOMMENDATION OM ÖVERGÅNGEN FRÅN DEN INFORMELLA TILL DEN FORMELLA EKONOMIN

### RECOMMENDATION CONCERNING THE TRANSITION FROM THE INFORMAL TO THE FORMAL ECONOMY

Internationella arbets-  
organisationens generalkonferens,  
som har sammankallats till  
Genève av Internationella arbets-  
byråns styrelse och samlats där  
den 1 juni 2015 till sitt 104:e  
möte,

The General Conference of the  
International Labour Organization,  
Having been convened at  
Geneva by the Governing Body of  
the International Labour Office,  
and having met in its 104th  
Session on 1 June 2015, and

som anser att utbredningen av  
den informella ekonomin, med allt  
vad det innebär, utgör en stor  
utmaning, både när det gäller  
arbetstagarnas rättigheter,  
inbegripet grundläggande  
principer och rättigheter i  
arbetslivet, och när det gäller  
socialt skydd, anständiga arbets-  
villkor, inkluderande utveckling  
och rättssäkerhet, och att den  
påverkar utvecklingen av hållbara

Recognizing that the high  
incidence of the informal economy  
in all its aspects is a major  
challenge for the rights of  
workers, including the  
fundamental principles and rights  
at work, and for social protection,  
decent working conditions,  
inclusive development and the rule  
of law, and has a negative impact  
on the development of sustainable  
enterprises, public revenues and

företag, offentliga inkomster och statens handlingsutrymme negativt, särskilt när det gäller ekonomi-, social- och miljöpolitiken, institutionernas styrka och rättvis konkurrens på nationella och internationella marknader,

som konstaterar att de flesta människor inte ger sig in i den informella ekonomin frivilligt, utan för att de saknar möjligheter i den formella ekonomin och inte har några andra försörjningsmöjligheter, som påminner om att bristen på anständigt arbete – förvägrandet av rättigheter i arbetslivet, otillräckliga möjligheter till kvalitativ sysselsättning, otillräckligt socialt skydd och avsaknaden av en social dialog – är mest uttalad i den informella ekonomin,

som konstaterar att ekonomins informella karaktär har många orsaker, bland annat styrnings- och strukturellerade problem, och att det med hjälp av den offentliga politiken går att påskynda övergången till den formella ekonomin, bland annat genom social dialog,

som påminner om Philadelphia-deklarationen från 1944, den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna från 1948, ILO:s deklaration om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet och dess uppföljning från 1998 samt ILO:s deklaration om social rättvisa för en rättvis globalisering från 2008,

som bekräftar att ILO:s åtta grundläggande konventioner är tillämpliga, liksom övriga internationella arbetsnormer och FN-instrument som anges i bilagan,

som påminner om resolutionen och slutsatserna om anständigt

governments' scope of action, particularly with regard to economic, social and environmental policies, the soundness of institutions and fair competition in national and international markets, and

Acknowledging that most people enter the informal economy not by choice but as a consequence of a lack of opportunities in the formal economy and in the absence of other means of livelihood, and

Recalling that decent work deficits – the denial of rights at work, the absence of sufficient opportunities for quality employment, inadequate social protection and the absence of social dialogue – are most pronounced in the informal economy, and

Acknowledging that informality has multiple causes, including governance and structural issues, and that public policies can speed up the process of transition to the formal economy, in a context of social dialogue, and

Recalling the Declaration of Philadelphia, 1944, the Universal Declaration of Human Rights, 1948, the ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work and its Follow-up, 1998, and the ILO Declaration on Social Justice for a Fair Globalization, 2008, and

Reaffirming the relevance of the eight ILO fundamental Conventions and other relevant international labour standards and United Nations instruments as listed in the Annex, and

Recalling the resolution and Conclusions concerning decent



arbete och den informella ekonomin som antogs vid den Internationella arbetskonferensens 90:e möte (2002), samt andra tillämpliga resolutioner och slutsatser som anges i bilagan,

som bekräftar att övergången från den informella till den formella ekonomin är nödvändig för att åstadkomma en inkluderande utveckling och anständiga arbetsvillkor för alla,

som anser att medlemsstaterna snarast måste vidta lämpliga åtgärder för att se till att arbetstagare och ekonomiska enheter kan övergå från den informella till den formella ekonomin, samtidigt måste dessa parters befintliga försörjningsmöjligheter bevaras och förbättras under övergångsperioden,

som anser att arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer spelar en viktig och aktiv roll när det gäller att underlätta övergången från den informella till den formella ekonomin,

som har beslutat att anta flera förslag om övergången från den informella till den formella ekonomin under punkt fem på mötets dagordning, och

som har fastställt att dessa förslag ska ha formen av en rekommendation,

antar idag, den 12 juni 2015, följande rekommendation med titeln 2015 års rekommendation om övergången från den informella till den formella ekonomin.

work and the informal economy adopted by the International Labour Conference at its 90th Session (2002), and other relevant resolutions and Conclusions as listed in the Annex, and

Affirming that the transition from the informal to the formal economy is essential to achieve inclusive development and to realize decent work for all, and

Recognizing the need for Members to take urgent and appropriate measures to enable the transition of workers and economic units from the informal to the formal economy, while ensuring the preservation and improvement of existing livelihoods during the transition, and

Recognizing that employers' and workers' organizations play an important and active role in facilitating the transition from the informal to the formal economy, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to the transition from the informal to the formal economy, which is the fifth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of a Recommendation;

adopts this twelfth day of June of the year two thousand and fifteen the following Recommendation, which may be cited as the Transition from the Informal to the Formal Economy Recommendation, 2015.

## **I. SYFTE OCH TILLÄMPNINGSSOMRÅDE**

1. Denna rekommendation syftar till att ge medlemsstaterna vägledning om hur de kan

a) underlätta övergången från den informella till den formella ekonomin för arbetstagare och ekonomiska enheter och samtidigt respektera arbetstagarnas grundläggande rättigheter och erbjuda möjligheter i fråga om inkomstrygghet, försörjning och företagande,

b) verka för att skapa och bevara hållbara företag och främja anständigt arbete i den formella ekonomin samt politisk konsekvens mellan den makroekonomiska politiken, sysselsättningspolitiken, socialskyddspolitiken och socialpolitiken i övrigt, och

c) förhindra att arbetstillfällena i den formella ekonomin övergår i informella arbetstillfällena.

2. I denna rekommendation omfattar begreppet informell ekonomi

a) all ekonomisk verksamhet som bedrivs av arbetstagare och ekonomiska enheter som inte i tillräcklig utsträckning omfattas av formella ramar – antingen i lagstiftningen eller i praktiken – men

b) inte olaglig verksamhet, särskilt inte tillhandahållandet av tjänster eller produktion, försäljning, innehav eller användning av varor som är förbjudna enligt lag, inklusive olaglig framställning av och handel med narkotika, olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, människohandel samt penningtvätt, enligt definitionerna i tillämpliga internationella fördrag.

3. I denna rekommendation

## **I. Objectives and scope**

1. This Recommendation provides guidance to Members to:

(a) facilitate the transition of workers and economic units from the informal to the formal economy, while respecting workers' fundamental rights and ensuring opportunities for income security, livelihoods and entrepreneurship;

(b) promote the creation, preservation and sustainability of enterprises and decent jobs in the formal economy and the coherence of macroeconomic, employment, social protection and other social policies; and

(c) prevent the informalization of formal economy jobs.

2. For the purposes of this Recommendation, the term "informal economy":

(a) refers to all economic activities by workers and economic units that are – in law or in practice – not covered or insufficiently covered by formal arrangements; and

(b) does not cover illicit activities, in particular the provision of services or the production, sale, possession or use of goods forbidden by law, including the illicit production and trafficking of drugs, the illicit manufacturing of and trafficking in firearms, trafficking in persons, and money laundering, as defined in the relevant international treaties.

3. For the purposes of this

omfattar begreppet ekonomiska enheter i den informella ekonomin

a) enheter som använder inhyrd arbetskraft,

b) enheter som ägs av enskilda personer som arbetar för egen räkning, antingen ensamma eller tillsammans med medhjälpare familjemedlemmar, och

c) kooperativ och enheter i den sociala och solidariska ekonomin.

4. Denna rekommendation gäller alla arbetstagare och ekonomiska enheter – inklusive företag, företagare och hushåll – i den informella ekonomin, särskilt

a) personer inom den informella ekonomin som äger och driver ekonomiska enheter, däribland

i) egenföretagare utan anställda,

ii) arbetsgivare, och

iii) medlemmar i kooperativ och enheter i den sociala och solidariska ekonomin,

b) medhjälpare

familjemedlemmar, oavsett om de arbetar i ekonomiska enheter i den formella eller informella ekonomin,

c) arbetstagare som utför informellt arbete i eller för formella företag, eller i eller för ekonomiska enheter i den informella ekonomin, bland annat i underleverantörs- och distributionskedjor, eller som är anställda av hushållen för att utföra avlönat hushållsarbete, och

d) arbetstagare med icke-erkända eller oreglerade anställningsförhållanden.

5. Informellt arbete förekommer inom alla ekonomiska sektorer, både i offentlig och privat sektor.

6. Den informella ekonomin ser olika ut i olika medlemsstater och den behöriga myndigheten bör vid genomförandet av punkterna 2–5 ovan därför fastställa den

Recommendation, “economic units” in the informal economy include:

(a) units that employ hired labour;

(b) units that are owned by individuals working on their own account, either alone or with the help of contributing family workers; and

(c) cooperatives and social and solidarity economy units.

4. This Recommendation applies to all workers and economic units – including enterprises, entrepreneurs and households – in the informal economy, in particular:

(a) those in the informal economy who own and operate economic units, including:

(i) own-account workers;

(ii) employers; and

(iii) members of cooperatives and of social and solidarity economy units;

(b) contributing family workers, irrespective of whether they work in economic units in the formal or informal economy;

(c) employees holding informal jobs in or for formal enterprises, or in or for economic units in the informal economy, including but not limited to those in subcontracting and in supply chains, or as paid domestic workers employed by households; and

(d) workers in unrecognized or unregulated employment relationships.

5. Informal work may be found across all sectors of the economy, in both public and private spaces.

6. In giving effect to the provisions of Paragraphs 2 to 5 above, and given the diversity of the informal economy across member States, the competent

informella ekonomins art och omfattning enligt beskrivningen i denna rekommendation, och dess förhållande till den formella ekonomin. Här bör den behöriga myndigheten använda sig av trepartsmekanismer, i vilka de mest representativa arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna deltar fullt ut. Dessa bör i enlighet med nationell praxis inbegripa företrädare för medlemsorganisationer som företräder arbetstagare och ekonomiska enheter i den informella ekonomin.

## **II. VÄGLEDANDE PRINCIPER**

7. Medlemsstaterna bör i sitt arbete med att utarbeta sammanhängande och integrerade strategier för att underlätta övergången till den formella ekonomin fästa avseende vid

a) Att arbetstagarna och de ekonomiska enheterna i den informella ekonomin har olika särdrag, förhållanden och behov, och att det krävs skräddarsydda lösningar för att ta sig an dessa olikheter.

b) Att medlemsstaterna har olika nationella förhållanden, lagstiftning, politik, praxis och prioriteringar när det gäller övergången till den formella ekonomin.

c) Att flera olika strategier kan tillämpas för att underlätta övergången till den formella ekonomin.

d) Att det behövs samstämmighet och samordning mellan en lång rad olika politikområden för att underlätta övergången till den formella ekonomin.

e) Att effektivt främja och skydda mänskliga rättigheter för alla som

authority should identify the nature and extent of the informal economy as described in this Recommendation, and its relationship to the formal economy. In so doing, the competent authority should make use of tripartite mechanisms with the full participation of the most representative employers' and workers' organizations, which should include in their rank, according to national practice, representatives of membership-based representative organizations of workers and economic units in the informal economy.

## **II. Guiding principles**

7. In designing coherent and integrated strategies to facilitate the transition to the formal economy, Members should take into account the following:

(a) the diversity of characteristics, circumstances and needs of workers and economic units in the informal economy, and the necessity to address such diversity with tailored approaches;

(b) the specific national circumstances, legislation, policies, practices and priorities for the transition to the formal economy;

(c) the fact that different and multiple strategies can be applied to facilitate the transition to the formal economy;

(d) the need for coherence and coordination across a broad range of policy areas in facilitating the transition to the formal economy;

(e) the effective promotion and protection of the human rights of

- verkar i den informella ekonomin. all those operating in the informal economy;
- f) Att alla har anständiga arbetsvillkor genom respekt för grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet, både enligt lagstiftningen och i praktiken. (f) the fulfilment of decent work for all through respect for the fundamental principles and rights at work, in law and practice;
- g) Att leva upp till de uppdaterade internationella arbetsnormer som ger vägledning inom vissa specifika politikområden (se bilagan). (g) the up-to-date international labour standards that provide guidance in specific policy areas (see Annex);
- h) Att främja jämställdhet mellan kvinnor och män samt icke-diskriminering. (h) the promotion of gender equality and non-discrimination;
- i) Att särskild hänsyn behöver tas till dem som drabbas hårdast av bristen på anständiga arbetsvillkor i den informella ekonomin, däribland kvinnor, ungdomar, migranter, äldre, ur- och stamfolk, personer som har eller påverkas av hiv eller aids, personer med funktionsnedsättning, hushållsarbetare och självhushållande jordbrukare. (i) the need to pay special attention to those who are especially vulnerable to the most serious decent work deficits in the informal economy, including but not limited to women, young people, migrants, older people, indigenous and tribal peoples, persons living with HIV or affected by HIV or AIDS, persons with disabilities, domestic workers and subsistence farmers;
- j) Att under övergången till den formella ekonomin bevara och öka arbetstagarnas och de ekonomiska enheternas möjligheter till företagande, kreativitet, dynamik, färdigheter och innovativ kapacitet i den informella ekonomin. (j) the preservation and expansion, during the transition to the formal economy, of the entrepreneurial potential, creativity, dynamism, skills and innovative capacities of workers and economic units in the informal economy;
- k) Att det behövs en väl avvägd strategi som både omfattar incitament och åtgärder för att säkerställa efterlevnad. (k) the need for a balanced approach combining incentives with compliance measures; and
- l) Att det är nödvändigt att förhindra och bestraffa ett medvetet undvikande av, eller utträde ur, den formella ekonomin för att undvika beskattning och kringgå social- och arbetsmarknadslagstiftningen. (l) the need to prevent and sanction deliberate avoidance of, or exit from, the formal economy for the purpose of evading taxation and the application of social and labour laws and regulations.

### III. RÄTTSLIGA OCH POLITISKA RAMAR

8. Medlemsstaterna bör genomföra en grundlig analys och bedömning av det informella arbetets kännetecken, orsaker och villkor i ett nationellt sammanhang och sedan använda detta som underlag vid utformningen och genomförandet av lagar och förordningar, strategier och andra åtgärder som syftar till att underlätta övergången till den formella ekonomin.

9. Medlemsstaterna bör anta, se över och kontrollera efterlevnaden av nationella lagar och förordningar eller andra åtgärder för att se till att de på lämpligt sätt omfattar och skyddar alla kategorier av arbetstagare och ekonomiska enheter.

10. Medlemsstaterna bör se till att de i sina nationella utvecklingsstrategier eller utvecklingsplaner och i sina fattigdomsbekämpningsstrategier och budgetar har en integrerad politisk ram som underlättar övergången till den formella ekonomin och som i förekommande fall tar hänsyn till de olika förvaltningsnivåernas olika roller.

11. Denna integrerade politiska ram bör användas för att

a) främja strategier för hållbar utveckling, fattigdomsbekämpning och tillväxt för alla samt för att skapa anständiga arbetstillfällen i den formella ekonomin,

b) fastställa lämpliga rättsliga rammar och regelverk,

c) främja ett gynnsamt företags- och investeringsklimat,

d) öka respekten för, samt främja och genomföra, grundläggande principer och rättigheter i

### III. Legal and policy frameworks

8. Members should undertake a proper assessment and diagnostics of factors, characteristics, causes and circumstances of informality in the national context to inform the design and implementation of laws and regulations, policies and other measures aiming to facilitate the transition to the formal economy.

9. Members should adopt, review and enforce national laws and regulations or other measures to ensure appropriate coverage and protection of all categories of workers and economic units.

10. Members should ensure that an integrated policy framework to facilitate the transition to the formal economy is included in national development strategies or plans as well as in poverty reduction strategies and budgets, taking into account, where appropriate, the role of different levels of government.

11. This integrated policy framework should address:

(a) the promotion of strategies for sustainable development, poverty eradication and inclusive growth, and the generation of decent jobs in the formal economy;

(b) the establishment of an appropriate legislative and regulatory framework;

(c) the promotion of a conducive business and investment environment;

(d) respect for and promotion and realization of the fundamental principles and rights at work;

- arbetslivet,
- e) förbättra arbetsgivarnas och arbetstagarnas organisering och representation i syfte att främja en social dialog,
- f) främja jämlikhet och utrota alla former av diskriminering och våld på arbetsplatsen, däribland könsrelaterat våld,
- g) främja företagande, mikro-företag och små och medelstora företag, samt andra typer av affärsmodeller och ekonomiska enheter, såsom kooperativ och andra enheter i den sociala och solidariska ekonomin,
- h) säkerställa tillgången till utbildning, livslångt lärande och kompetensutveckling,
- i) säkerställa tillgången till finansiella tjänster, bland annat genom ett regelverk som främjar en inkluderande finansiell sektor,
- j) säkerställa tillgången till företagstjänster,
- k) säkerställa tillgången till marknader,
- l) säkerställa tillgången till infrastruktur och teknik,
- m) främja sektorspolitik,
- n) fastställa minimigränser för socialt skydd, i den mån sådana saknas, och utöka täckningen av socialförsäkringsskyddet,
- o) främja lokala utvecklingsstrategier, både för landsbygd och städer, däribland en reglerad användning av offentliga platser och en reglerad tillgång till allmänna naturresurser för självförsörjning,
- p) införa en ändamålsenlig arbetsmiljöpolitik,
- q) införa effektiva och ändamålsenliga yrkesinspektioner,
- r) öka inkomsttryggheten, bland annat genom en lämpligt utformad minimilön,
- s) se till att alla faktiskt har
- (e) the organization and representation of employers and workers to promote social dialogue;
- (f) the promotion of equality and the elimination of all forms of discrimination and violence, including gender-based violence, at the workplace;
- (g) the promotion of entrepreneurship, micro, small and medium-sized enterprises, and other forms of business models and economic units, such as cooperatives and other social and solidarity economy units;
- (h) access to education, lifelong learning and skills development;
- (i) access to financial services, including through a regulatory framework promoting an inclusive financial sector;
- (j) access to business services;
- (k) access to markets;
- (l) access to infrastructure and technology;
- (m) the promotion of sectoral policies;
- (n) the establishment of social protection floors, where they do not exist, and the extension of social security coverage;
- (o) the promotion of local development strategies, both rural and urban, including regulated access for use of public space and regulated access to public natural resources for subsistence livelihoods;
- (p) effective occupational safety and health policies;
- (q) efficient and effective labour inspections;
- (r) income security, including appropriately designed minimum wage policies;
- (s) effective access to justice; and

tillgång till rättslig prövning, och t) främja internationella samarbetsmekanismer.

12. Medlemsstaterna bör vid utformningen och genomförandet av en integrerad politisk ram säkerställa samordning mellan olika förvaltningsnivåer och samarbete mellan berörda organ och myndigheter, t.ex. skattemyndigheter, socialförsäkringsinstitutioner, yrkesinspektioner, tullmyndigheter, migrationsmyndigheter och arbetsförmedlingar, beroende på nationella förhållanden.

13. Medlemsstaterna bör inse vikten av att trygga arbetstagarnas och de ekonomiska enheternas inkomst under övergången till den formella ekonomin. Medlemsstaterna bör därför se till att dessa arbetstagare eller ekonomiska enheter har möjlighet att få sin nuvarande egendom erkänd och att det finns möjlighet att formalisera rätten till egendom och tillgången till mark.

#### **IV. SYSSELSÄTTNINGSPOLITIK**

14. Medlemsstaterna bör som ett led i arbetet med att skapa kvalitativa arbetstillfällen i den formella ekonomin utarbeta och genomföra en nationell sysselsättningspolitik i enlighet med konvention nr 122 om sysselsättningspolitik från 1964, och se till att full, produktiv och frivillig sysselsättning på anständiga villkor utgör ett centralt mål i sina nationella strategier och planer för utveckling och tillväxt.

15. Medlemsstaterna bör verka för att genomföra en heltäckande sysselsättningspolitik som bygger på trepartssamråd. Denna kan till exempel bestå av följande delar:

(t) international cooperation mechanisms.

12. When formulating and implementing an integrated policy framework, Members should ensure coordination across different levels of government and cooperation between the relevant bodies and authorities, such as tax authorities, social security institutions, labour inspectorates, customs authorities, migration bodies and employment services, among others, depending on national circumstances.

13. Members should recognize the importance of safeguarding the opportunities of workers and economic units for income security in the transition to the formal economy by providing the means for such workers or economic units to obtain recognition of their existing property as well as by providing the means to formalize property rights and access to land.

#### **IV. Employment policies**

14. In pursuing the objective of quality job creation in the formal economy, Members should formulate and implement a national employment policy in line with the Employment Policy Convention, 1964 (No. 122), and make full, decent, productive and freely chosen employment a central goal in their national development and growth strategy or plan.

15. Members should promote the implementation of a comprehensive employment policy framework, based on tripartite consultations, that may



- include the following elements:
- a) En sysselsättningsfrämjande makroekonomisk politik som främjar en aggregerad efterfrågan, produktiva investeringar och strukturomvandling, främjar hållbara företag, ökar företagens förtroende och motverkar ojämlikhet.
- b) En handels-, industri-, skatte-, sektors- och infrastrukturinriktad politik som främjar sysselsättning, ökar produktiviteten och underlättar strukturomvandling.
- c) En företagspolitik som, med beaktande av den resolution och de slutsatser om främjandet av hållbara företag som antogs av Internationella arbetskonferensen vid sitt 96:e möte (2007), främjar hållbara företag och, framförallt, ett gynnsamt företagsklimat, inklusive stöd till mikroföretag, små och medelstora företag och företagande, samt väl utformade, överskådliga och väl förmedlade förordningar som möjliggör formalisering och rättvis konkurrens.
- d) En arbetsmarknadspolitik och arbetsmarknadspolitiska institutioner som hjälper låginkomsthushåll att ta sig ur fattigdom och få tillgång till fritt valt arbete. Det kan t.ex. handla om en lämpligt utformad lönepolitik, inklusive minimilön, sociala skyddssystem, inklusive kontantöverföringar, offentliga sysselsättningsprogram och garantier, samt åtgärder för att se till att arbetsförmedlingarna når ut till personer i den informella ekonomin.
- e) En politik för arbetskraftsmigration som tar hänsyn till arbetsmarknadens behov och som främjar anständigt arbete och
- (a) pro-employment macroeconomic policies that support aggregate demand, productive investment and structural transformation, promote sustainable enterprises, support business confidence, and address inequalities;
- (b) trade, industrial, tax, sectoral and infrastructure policies that promote employment, enhance productivity and facilitate structural transformation processes;
- (c) enterprise policies that promote sustainable enterprises and, in particular, the conditions for a conducive environment, taking into account the resolution and Conclusions concerning the promotion of sustainable enterprises adopted by the International Labour Conference at its 96th Session (2007), including support to micro, small and medium-sized enterprises and entrepreneurship, and well-designed, transparent and well-communicated regulations to facilitate formalization and fair competition;
- (d) labour market policies and institutions to help low-income households to escape poverty and access freely chosen employment, such as appropriately designed wage policies including minimum wages, social protection schemes including cash transfers, public employment programmes and guarantees, and enhanced outreach and delivery of employment services to those in the informal economy;
- (e) labour migration policies that take into account labour market needs and promote decent work and the rights of migrant workers;

migrerande arbetstagares rättigheter.

f) En utbildnings- och kompetensutvecklingspolitik som främjar livslångt lärande, anpassas till arbetsmarknadens föränderliga behov och ny teknik, och erkänner tidigare kunskaper, t.ex. genom informella lärlingssystem, för att på så sätt skapa fler möjligheter till formell sysselsättning.

g) Heltäckande aktiveringsåtgärder för att underlätta för ungdomar att gå från skola till arbete, särskilt för dem som har svårt att hävda sig på arbetsmarknaden, t.ex. ungdomsgarantisystem som ger tillgång till utbildning och varaktig produktiv sysselsättning.

h) Åtgärder som främjar övergången från arbetslöshet eller inaktivitet till arbete, särskilt för långtidsarbetslösa personer, kvinnor och andra grupper som har svårt att hävda sig på arbetsmarknaden.

i) Relevanta, tillgängliga och uppdaterade informationssystem på arbetsmarknadsområdet.

(f) education and skills development policies that support lifelong learning, respond to the evolving needs of the labour market and to new technologies, and recognize prior learning such as through informal apprenticeship systems, thereby broadening options for formal employment;

(g) comprehensive activation measures to facilitate the school-to-work transition of young people, in particular those who are disadvantaged, such as youth guarantee schemes to provide access to training and continuing productive employment;

(h) measures to promote the transition from unemployment or inactivity to work, in particular for long-term unemployed persons, women and other disadvantaged groups; and

(i) relevant, accessible and up-to-date labour market information systems.

## V. RÄTTIGHETER OCH SOCIALT SKYDD

16. Medlemsstaterna bör vidta åtgärder för att skapa anständiga arbetsförhållanden och för att respektera, främja och genomföra grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet för personer i den informella ekonomin, bland annat när det gäller

a) föreningsfriheten och ett faktiskt erkännande av kollektivförhandlingsrätten,

b) avskaffande av alla former av tvångsarbete eller obligatoriskt arbete,

c) ett faktiskt avskaffande av barnarbete, och

## V. Rights and social protection

16. Members should take measures to achieve decent work and to respect, promote and realize the fundamental principles and rights at work for those in the informal economy, namely:

(a) freedom of association and the effective recognition of the right to collective bargaining;

(b) the elimination of all forms of forced or compulsory labour;

(c) the effective abolition of child labour; and

d) undanröjande av diskriminering vid anställning och yrkesutövning.

17. Medlemsstaterna bör

a) vidta omedelbara åtgärder för att komma till rätta med de otrygga och ohälsosamma arbetsvillkor som ofta kännetecknar arbetet i den informella ekonomin, och

b) främja och utöka skyddet när det gäller hälsa och säkerhet på arbetsplatsen för arbetsgivare och arbetstagare i den informella ekonomin.

18. Medlemsstaterna bör genom övergången till den formella ekonomin successivt se till att alla arbetstagare i den informella ekonomin, både enligt lagstiftningen och i praktiken, omfattas av social trygghet, moderskapsskydd, anständiga arbetsvillkor och en minimilön som tar hänsyn till arbetstagarnas behov och andra relevanta faktorer, bland annat levnads-kostnaderna och den allmänna lönenivån i landet.

19. Medlemsstaterna bör i sitt arbete med att utarbeta och upprätthålla nationella minimiregler för socialt skydd inom sina socialförsäkringssystem och i sitt arbete med att underlätta övergången till den formella ekonomin ta särskild hänsyn till behov och omständigheter för personer i den informella ekonomin och deras familjer.

20. Medlemsstaterna bör genom övergången till den formella ekonomin successivt utvidga socialförsäkringsskyddet till personer inom den informella ekonomin och vid behov anpassa förvaltningsförfaranden, förmåner och bidrag efter deras bidragsförmåga.

21. Medlemsstaterna bör verka för att öka utbudet av och tillgången

(d) the elimination of discrimination in respect of employment and occupation.

17. Members should:

(a) take immediate measures to address the unsafe and unhealthy working conditions that often characterize work in the informal economy; and

(b) promote and extend occupational safety and health protection to employers and workers in the informal economy.

18. Through the transition to the formal economy, Members should progressively extend, in law and practice, to all workers in the informal economy, social security, maternity protection, decent working conditions and a minimum wage that takes into account the needs of workers and considers relevant factors, including but not limited to the cost of living and the general level of wages in their country.

19. In building and maintaining national social protection floors within their social security system and facilitating the transition to the formal economy, Members should pay particular attention to the needs and circumstances of those in the informal economy and their families.

20. Through the transition to the formal economy, Members should progressively extend the coverage of social insurance to those in the informal economy and, if necessary, adapt administrative procedures, benefits and contributions, taking into account their contributory capacity.

21. Members should encourage the provision of and access to

Skr. 2016/17:71  
Bilaga 1

till god barnomsorg och annan omsorg av god kvalitet till en överkomlig kostnad. Syftet är att främja jämställdhet mellan kvinnor och män när det gäller möjligheter till företagande och sysselsättning samt att möjliggöra övergången till den formella ekonomin.

## **VI. INCITAMENT, EFTERLEVNAD OCH VERKSTÄLLIGHET**

22. Medlemsstaterna bör vidta lämpliga åtgärder, bland annat genom att kombinera förebyggande åtgärder, brottsbekämpande åtgärder och ändamålsenliga påföljder, för att förhindra skatteflykt, undandragande av sociala avgifter samt kringgående av arbetsmarknads-lagstiftning och arbetsnormer. Alla incitament bör vara inriktade på att underlätta en ändamålsenlig och snar övergång från den informella till den formella ekonomin.

23. Medlemsstaterna bör där så är lämpligt minska de hinder som finns för övergången till den formella ekonomin och vidta åtgärder för att bekämpa korruption och främja god samhällsstyrning.

24. Medlemsstaterna bör införa incitament för, och marknadsföra fördelarna med, en ändamålsenlig övergång till den formella ekonomin, bland annat genom en ökad tillgång till företagstjänster, finansiering, infrastruktur, marknader, teknik, utbildningsprogram och äganderätt.

25. För att formalisera mikro-enheter och små ekonomiska enheter bör medlemsstaterna a) reformera villkoren för marknadstillträde genom att

affordable quality childcare and other care services in order to promote gender equality in entrepreneurship and employment opportunities and to enable the transition to the formal economy.

## **VI. Incentives, compliance and enforcement**

22. Members should take appropriate measures, including through a combination of preventive measures, law enforcement and effective sanctions, to address tax evasion and avoidance of social contributions, labour laws and regulations. Any incentives should be linked to facilitating the effective and timely transition from the informal to the formal economy.

23. Members should reduce, where appropriate, the barriers to the transition to the formal economy and take measures to promote anti-corruption efforts and good governance.

24. Members should provide incentives for, and promote the advantages of, effective transition to the formal economy, including improved access to business services, finance, infrastructure, markets, technology, education and skills programmes, and property rights.

25. With respect to the formalization of micro and small economic units, Members should: (a) undertake business entry reforms by reducing registration

minska registreringskostnaderna, påskynda förfarandet och öka tillgången till tjänster, t.ex. genom informations- och kommunikationsteknik,

b) minska efterlevnadskostnaderna genom att förenkla systemet för kontroll och betalning av skatter och avgifter,

c) göra det lättare att delta i offentlig upphandling, i enlighet med nationell lagstiftning, inklusive arbetsmarknads-lagstiftningen, genom att anpassa upphandlingsförfaranden och upphandlingsvolymer, tillhandahålla utbildning och rådgivning om att delta i offentlig upphandling, samt reservera kvoter för dessa ekonomiska enheter,

d) förbättra tillgången till inkluderande finansiella tjänster, t.ex. lån och eget kapital, betalnings- och försäkrings-tjänster, sparande och garanti-system som är anpassade efter de ekonomiska enheternas storlek och behov,

e) förbättra tillgången till utbildning i att driva företag, kompetensutveckling och skräddarsydda tjänster för företagsutveckling, och

f) förbättra tillgången till social trygghet.

26. Medlemsstaterna bör för att underlätta tillgången till den formella ekonomin införa lämpliga mekanismer eller se över befintliga mekanismer för att se till att nationella lagar och förordningar efterlevs, bland annat för att se till att anställnings-förhållanden erkänns och upprätthålls.

27. Medlemsstaterna bör ha ett adekvat och lämpligt tillsyns-system, se till att alla arbetsplatser i den informella ekonomin omfattas av yrkesinspektioner för

costs and the length of the procedure, and by improving access to services, for example, through information and communication technologies;

(b) reduce compliance costs by introducing simplified tax and contributions assessment and payment regimes;

(c) promote access to public procurement, consistent with national legislation, including labour legislation, through measures such as adapting procurement procedures and volumes, providing training and advice on participating in public tenders, and reserving quotas for these economic units;

(d) improve access to inclusive financial services, such as credit and equity, payment and insurance services, savings, and guarantee schemes, tailored to the size and needs of these economic units;

(e) improve access to entrepreneurship training, skills development and tailored business development services; and

(f) improve access to social security coverage.

26. Members should put in place appropriate mechanisms or review existing mechanisms with a view to ensuring compliance with national laws and regulations, including but not limited to ensuring recognition and enforcement of employment relationships, so as to facilitate the transition to the formal economy.

27. Members should have an adequate and appropriate system of inspection, extend coverage of labour inspection to all workplaces in the informal economy in order

att skydda arbetstagarna och ge tillsynsorganen vägledning, bland annat om hur arbetsvillkoren i den informella ekonomin kan förbättras.

28. Medlemsstaterna bör vidta åtgärder för att se till att berörda aktörer har tillgång till information, får hjälp med att följa tillämpliga lagar och förordningar samt kan bygga upp sin kapacitet.

29. Medlemsstaterna bör införa effektiva och tillgängliga klagomåls- och överklagandeförfaranden.

30. Medlemsstaterna bör införa förebyggande åtgärder och lämpliga korrigerande åtgärder för att underlätta övergången till den formella ekonomin och se till att de administrativa, civilrättsliga eller straffrättsliga påföljder som enligt den nationella lagstiftningen föreskrivs för bristande efterlevnad är tillräckliga och tillämpas strikt.

## **VII. FÖRENINGSFRIHET, SOCIAL DIALOG OCH ARBETSGIVAR- OCH ARBETSTAGARORGANISATIONERNAS ROLL**

31. Medlemsstaterna bör se till att personer i den informella ekonomin åtnjuter föreningsfrihet och rätt till kollektivförhandlingar, inklusive rätt att bilda och, enligt den berörda organisationens regler, gå med i de organisationer, förbund och centralorganisationer de vill.

32. Medlemsstaterna bör skapa förutsättningar för arbetsgivare och arbetstagare att utöva sin rätt att organisera sig, föra kollektiva förhandlingar och delta i den sociala dialogen vid övergången till den formella ekonomin.

to protect workers, and provide guidance for enforcement bodies, including on how to address working conditions in the informal economy.

28. Members should take measures to ensure the effective provision of information, assistance in complying with the relevant laws and regulations, and capacity building for relevant actors.

29. Members should put in place efficient and accessible complaint and appeal procedures.

30. Members should provide for preventive and appropriate corrective measures to facilitate the transition to the formal economy, and ensure that the administrative, civil or penal sanctions provided for by national laws for non-compliance are adequate and strictly enforced.

## **VII. Freedom of association, social dialogue and role of employers' and workers' organizations**

31. Members should ensure that those in the informal economy enjoy freedom of association and the right to collective bargaining, including the right to establish and, subject to the rules of the organization concerned, to join organizations, federations and confederations of their own choosing.

32. Members should create an enabling environment for employers and workers to exercise their right to organize and to bargain collectively and to participate in social dialogue in the transition to the formal

33. Arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer bör där så är lämpligt se till att arbetstagare och ekonomiska enheter i den informella ekonomin kan upptas som medlemmar och ta del av tjänster.

34. I arbetet med att utarbeta, genomföra och utvärdera politik och program av betydelse för den informella ekonomin, inbegripet dess formalisering, bör medlemsstaterna samråda med och aktivt involvera de mest representativa arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna. Dessa bör i enlighet med nationell praxis omfatta företrädare för medlemsorganisationer som företräder arbetstagare och ekonomiska enheter i den informella ekonomin.

35. För att underlätta övergången till den formella ekonomin kan medlemsstater och arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer vända sig till Internationella arbetsbyrån för att få hjälp med att stärka kapaciteten bland arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer och, i förekommande fall, organisationer som företräder aktörer i den informella ekonomin när det gäller att hjälpa arbetstagare och ekonomiska enheter i den informella ekonomin.

### **VIII. INSAMLING AV UPPGIFTER OCH ÖVERVAKNING**

36. Medlemsstaterna bör regelbundet och i samråd med arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer

a) i den mån det är möjligt och lämpligt, samla in, analysera och sprida statistik, uppdelad efter kön, ålder, arbetsplats och andra

economy.

33. Employers' and workers' organizations should, where appropriate, extend membership and services to workers and economic units in the informal economy.

34. In designing, implementing and evaluating policies and programmes of relevance to the informal economy, including its formalization, Members should consult with and promote active participation of the most representative employers' and workers' organizations, which should include in their rank, according to national practice, representatives of membership-based representative organizations of workers and economic units in the informal economy.

35. Members and employers' and workers' organizations may seek the assistance of the International Labour Office to strengthen the capacity of the representative employers' and workers' organizations and, where they exist, representative organizations of those in the informal economy, to assist workers and economic units in the informal economy, with a view to facilitating the transition to the formal economy.

### **VIII. Data collection and monitoring**

36. Members should, in consultation with employers' and workers' organizations, on a regular basis:

(a) where possible and as appropriate, collect, analyse and disseminate statistics disaggregated by sex, age,

specifika socioekonomiska uppgifter om den informella ekonomins storlek och sammansättning, däribland uppgifter om antalet informella ekonomiska enheter och arbetstagare samt inom vilka sektorer de är verksamma, och

b) övervaka och utvärdera hur formaliseringen fortskrider.

37. Medlemsstaterna bör i sitt arbete med att utveckla eller omarbota koncept, definitioner och metoder som används vid sammanställningen av uppgifter, statistik och indikatorer om den informella ekonomin ta hänsyn till eventuell vägledning som Internationella arbetsorganisationen tillhandahåller, särskilt och där så är lämpligt dess riktlinjer om en statistisk definition av informell sysselsättning som antogs av den 17:e internationella konferensen för arbetsmarknadsstatistiker år 2003 och senare uppdateringar därav.

## IX. GENOMFÖRANDE

38. Medlemsstaterna bör genomföra bestämmelserna i denna rekommendation i samråd med de mest representativa arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna. Dessa bör i enlighet med nationell praxis omfatta företrädare för medlemsbaserade organisationer som företräder arbetstagare och ekonomiska enheter i den informella ekonomin. Bestämmelserna bör beroende på omständigheterna genomföras med hjälp av en eller flera av följande metoder:

a) Nationella lagar och förordningar.

b) Kollektivavtal.

c) Politik och program.

d) Ändamålsenlig samordning

workplace, and other specific socio-economic characteristics on the size and composition of the informal economy, including the number of informal economic units, the number of workers employed and their sectors; and

(b) monitor and evaluate the progress towards formalization.

37. In developing or revising the concepts, definitions and methodology used in the production of data, statistics and indicators on the informal economy, Members should take into consideration relevant guidance provided by the International Labour Organization, in particular and as appropriate, the guidelines concerning a statistical definition of informal employment adopted by the 17th International Conference of Labour Statisticians in 2003 and their subsequent updates.

## IX. Implementation

38. Members should give effect to the provisions of this Recommendation, in consultation with the most representative employers' and workers' organizations, which should include in their rank, according to national practice, representatives of membership-based representative organizations of workers and economic units in the informal economy, by one or a combination of the following means, as appropriate:

(a) national laws and regulations;

(b) collective agreements;

(c) policies and programmes;

(d) effective coordination among



mellan statliga organ och andra berörda parter.

e) Institutionell

kapacitetsuppbyggnad och resursmobilisering.

f) Andra åtgärder i enlighet med nationell lagstiftning och praxis.

39. Medlemsstaterna bör regelbundet, där så är lämpligt, granska politikens och åtgärdernas ändamålsenlighet när det gäller att underlätta övergången till den formella ekonomin i samråd med de mest representativa arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna. Dessa bör i enlighet med nationell praxis omfatta företrädare för medlemsbaserade organisationer som företräder arbetstagare och ekonomiska enheter i den informella ekonomin.

40. Medlemsstaterna bör i sitt arbete med att fastställa, utveckla, genomföra och regelbundet granska de åtgärder som vidtas för att underlätta övergången till den formella ekonomin ta hänsyn till den vägledning som ges i Internationella arbetsorganisationens och FN:s instrument om den informella ekonomin som återfinns i bilagan.

41. Ingenting i denna rekommendation bör tolkas som en inskränkning av det skydd för aktörer i den informella ekonomin som ges i andra instrument från Internationella arbetsorganisationen.

42. Bilagan kan komma att ändras av Internationella arbetsbyråns styrelse. En sådan ändrad bilaga ska efter styrelsens godkännande ersätta den tidigare bilagan och delges Internationella arbetsorganisationens medlemsstater.

government bodies and other stakeholders;

(e) institutional capacity building and resource mobilization; and

(f) other measures consistent with national law and practice.

39. Members should review on a regular basis, as appropriate, the effectiveness of policies and measures to facilitate the transition to the formal economy, in consultation with the most representative employers' and workers' organizations, which should include in their rank, according to national practice, representatives of membership-based representative organizations of workers and economic units in the informal economy.

40. In establishing, developing, implementing and periodically reviewing the measures taken to facilitate the transition to the formal economy, Members should take into account the guidance provided by the instruments of the International Labour Organization and the United Nations relevant to the informal economy listed in the Annex.

41. Nothing in this Recommendation should be construed as reducing the protections afforded to those in the informal economy by other instruments of the International Labour Organization.

42. The Annex may be revised by the Governing Body of the International Labour Office. Any revised Annex so established, once approved by the Governing Body, shall replace the preceding annex and shall be communicated to the Members of the International Labour Organization.

Skr. 2016/17:71

Bilaga 1

**Instrument från Internationella arbetsorganisationen och Förenta nationerna med bäring på arbetet med att underlätta övergången från den informella till den formella ekonomin**

INSTRUMENT FRÅN  
INTERNATIONELLA  
ARBETSORGANISATIONEN

**Instruments of the International Labour Organization and the United Nations relevant to facilitating the transition from the informal to the formal economy**

Instruments of the International  
Labour Organization

*Grundläggande konventioner*

- Konvention (nr 29) om tvångs- eller obligatoriskt arbete, 1930, och protokoll till konventionen angående tvångs- eller obligatoriskt arbete, 2014
- Konvention (nr 87) om föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten, 1948
- Konvention (nr 98) om tillämpning av principerna för organisationsrätten och den kollektiva förhandlingsrätten, 1949
- Konvention (nr 100) om lika lön för män och kvinnor för arbete av lika värde, 1951
- Konvention (nr 105) om avskaffande av tvångsarbete, 1957
- Konvention (nr 111) om diskriminering i fråga om anställning och yrkesutövning, 1958
- Konvention (nr 138) om minimiålder för tillträde till arbete, 1973
- Konvention (nr 182) om de värsta formerna av barnarbete, 1999

*Särskilt prioriterade konventioner*

- Konvention (nr 81) om arbetsinspektion, 1947
- Konvention (nr 122) om sysselsättningspolitik, 1964
- Konvention (nr 129) om

*Fundamental Conventions*

- Forced Labour Convention, 1930 (No. 29), and Protocol of 2014 to the Forced Labour Convention, 1930
- Freedom of Association and Protection of the Right to Organise Convention, 1948 (No. 87)
- Right to Organise and Collective Bargaining Convention, 1949 (No. 98)
- Equal Remuneration Convention, 1951 (No. 100)
- Abolition of Forced Labour Convention, 1957 (No. 105)
- Discrimination (Employment and Occupation) Convention, 1958 (No. 111)
- Minimum Age Convention, 1973 (No. 138)
- Worst Forms of Child Labour Convention, 1999 (No. 182)

*Governance Conventions*

- Labour Inspection Convention, 1947 (No. 81)
- Employment Policy Convention, 1964 (No. 122)
- Labour Inspection (Agriculture)

yrkesinspektion (jordbruk), 1969  
– Konvention (nr 144) om  
trepartssamråd för att främja  
genomförande av ILO:s normer,  
1976

Convention, 1969 (No. 129)  
– Tripartite Consultation  
(International Labour Standards)  
Convention, 1976 (No. 144)

*Andra dokument*

*Other instruments*

*Föreningsfrihet, kollektiva  
förhandlingar och förhållandet  
mellan arbetsmarknadens parter*

*Freedom of association, collective  
bargaining and industrial  
relations*

– Konvention (nr 141) om  
organisationer för arbetstagare på  
landsbygden, 1975  
– Konvention (nr 154) om  
främjande av kollektiva  
förhandlingar, 1981

– Rural Workers' Organisations  
Convention, 1975 (No. 141)  
– Collective Bargaining  
Convention, 1981 (No. 154)

*Lika möjligheter och behandling*

*Equality of opportunity and  
treatment*

– Konvention (nr 156) om  
arbetstagare med familjeansvar,  
1981

– Workers with Family  
Responsibilities Convention, 1981  
(No. 156)

*Sysselsättningspolitik och  
sysselsättningsfrämjande åtgärder*

*Employment policy and promotion*

– Rekommendation (nr 122) om  
sysselsättningspolitik, 1964  
– Konvention (nr 159) om  
yrkesinriktad rehabilitering och  
arbete (personer med  
funktionsnedsättning), 1983  
– Rekommendation (nr 169) om  
sysselsättningspolitik  
(tilläggsbestämmelser), 1984  
– Konvention (nr 181) om privat  
arbetsförmedling, 1997  
– Rekommendation (nr 189) om  
nya arbetstillfällen i små och  
medelstora företag, 1998  
– Rekommendation (nr 193) om  
främjande av kooperativ, 2002  
– Rekommendation (nr 198) om  
anställningsförhållandet, 2006

– Employment Policy  
Recommendation, 1964 (No. 122)  
– Vocational Rehabilitation and  
Employment (Disabled Persons)  
Convention, 1983 (No. 159)  
– Employment Policy  
(Supplementary Provisions)  
Recommendation, 1984 (No. 169)  
– Private Employment Agencies  
Convention, 1997 (No. 181)  
– Job Creation in Small and  
Medium-Sized Enterprises  
Recommendation, 1998 (No. 189)  
– Promotion of Cooperatives  
Recommendation, 2002 (No. 193)  
– Employment Relationship  
Recommendation, 2006 (No. 198)

*Yrkesvägledning och  
yrkesutbildning*

*Vocational guidance and training*

– Konvention (nr 142) om  
utvecklingen av mänskliga  
resurser, 1975

– Human Resources Development  
Convention, 1975 (No. 142)

- Rekommendation (nr 195) om utveckling av mänskligt kapital, 2004
- Human Resources Development Recommendation, 2004 (No. 195)

#### *Löner*

- Konvention (nr 94) och rekommendation (nr 84) angående arbetsklausuler (offentliga kontrakt), 1949
- Konvention (nr 131) och rekommendation (nr 135) om fastställande av minimilöner, 1970

#### *Wages*

- Labour Clauses (Public Contracts) Convention (No. 94) and Recommendation (No. 84), 1949
- Minimum Wage Fixing Convention (No. 131) and Recommendation (No. 135), 1970

#### *Hälsa och säkerhet på arbetsplatsen*

- Konvention (nr 155) om arbetarskydd och arbetsmiljö, 1981
- Konvention (nr 184) och rekommendation (nr 192) om arbetarskydd i lantbruket, 2001
- Konvention (nr 187) om ett ramverk för att främja arbetsmiljö, 2006

#### *Occupational safety and health*

- Occupational Safety and Health Convention, 1981 (No. 155)
- Safety and Health in Agriculture Convention (No. 184) and Recommendation (No. 192), 2001
- Promotional Framework for Occupational Safety and Health Convention, 2006 (No. 187)

#### *Sociala trygghetsfrågor*

- Konvention (nr 102) om minimistandard för social trygghet, 1952
- Rekommendation (nr 202) om nationellt socialt grundskydd, 2012

#### *Social security*

- Social Security (Minimum Standards) Convention, 1952 (No. 102)
- Social Protection Floors Recommendation, 2012 (No. 202)

#### *Moderskapsskydd*

- Konvention (nr 183) om skydd vid havandeskap och barnsbörd, 2000

#### *Maternity protection*

- Maternity Protection Convention, 2000 (No. 183)

#### *Migrerande arbetstagare*

- Konvention (nr 97) om migrerande arbetstagare (reviderad), 1949
- Konvention (nr 143) om migrerande arbetstagare (tilläggsbestämmelser), 1975

#### *Migrant workers*

- Migration for Employment Convention (Revised), 1949 (No. 97)
- Migrant Workers (Supplementary Provisions) Convention, 1975 (No. 143)

*Hiv och aids*

– Rekommendation (nr 200) om hiv och aids och arbetslivet, 2010

*HIV and AIDS*

– HIV and AIDS Recommendation, 2010 (No. 200)

*Ursprungsfolk och stamfolk*

– Konvention (nr 169) om ursprungsfolk och stamfolk, 1989

*Indigenous and tribal peoples*

– Indigenous and Tribal Peoples Convention, 1989 (No. 169)

*Specifika kategorier av arbetstagare*

– Konvention (nr 177) om hemarbete, 1996

– Konvention (nr 189) och rekommendation (nr 201) om hushållsarbetare, 2011

*Specific categories of workers*

– Home Work Convention, 1996 (No. 177)

– Domestic Workers Convention (No. 189) and Recommendation (No. 201), 2011

*Internationella arbetskonferensens resolutioner*

– Resolution och slutsatser om främjandet av hållbara företag som antogs vid Internationella arbetskonferensens 96:e möte (2007)

– Resolution och slutsatser om sysselsättningskrisen bland ungdomar som antogs vid Internationella arbetskonferensens 101:a möte (2012)

– Resolution och slutsatser om den andra återkommande debatten om sysselsättning som antogs vid Internationella arbetskonferensens 103:e möte (2014)

*Resolutions of the International Labour Conference*

– Resolution and Conclusions concerning the promotion of sustainable enterprises adopted by the International Labour Conference at its 96th Session (2007)

– Resolution and Conclusions concerning the youth employment crisis adopted by the International Labour Conference at its 101st Session (2012)

– Resolution and Conclusions concerning the second recurrent discussion on employment adopted by the International Labour Conference at its 103rd Session (2014)

**FN-INSTRUMENT**

– Allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, 1948

– Internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, 1966

– Internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, 1966

– Internationella konventionen om skydd för alla migrerande arbetare och deras familjemedlemmar,

**United Nations instruments**

– Universal Declaration of Human Rights, 1948

– International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, 1966

– International Covenant on Civil and Political Rights, 1966

– International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of

1990  
Ovanstående text är rekommendationens autentiska text som Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens antog vid sitt etthundrafjärde möte som hölls i Genève och förklarades avslutat den 13 juni 2015.

Their Families, 1990  
The foregoing is the authentic text of the Recommendation duly adopted by the General Conference of the International Labour Organization during its One hundred and fourth Session which was held at Geneva and declared closed the thirteenth day of June 2015.

TILL BEKRÄFTELSE HÄRAV har vi den 13 juni 2015 undertecknat denna rekommendation:

IN FAITH WHEREOF we have appended our signatures this thirteenth day of June 2015.

Konferensens ordförande  
IEVA JAUNZEME

The President of the Conference,  
IEVA JAUNZEME

Internationella arbetsbyråns  
generaldirektör

The Director-General of the  
International Labour Office,

GUY RYDER

GUY RYDER

Denna rekommendation utgör i denna version en exakt kopia av den text som Internationella arbetskonferensens ordförande och Internationella arbetsbyråns generaldirektör bestyrkt med sina namnteckningar.

The text of the Recommendation as here presented is a true copy of the text authenticated by the signatures of the President of the International Labour Conference and of the Director-General of the International Labour Office.

Fullständig bestyrkt kopia

Certified true and complete copy,

För Internationella arbetsbyråns  
generaldirektör:

For the Director-General of the  
International Labour Office:

## Arbetsmarknadsdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 14 december 2016

Närvarande: statsminister Löfven, ordförande, och statsråden Lövin, Wallström, Y Johansson, M Johansson, Baylan, Bucht, Hultqvist, Andersson, Hellmark Knutsson, Ygeman, A Johansson, Bolund, Damberg, Bah Kuhnke, Strandhäll, Shekarabi, Fridolin, Eriksson, Linde, Skog, Ekström

Föredragande: statsrådet Y Johansson

---

Regeringen beslutar skrivelse ILO:s rekommendation om övergången från den informella till den formella ekonomin